KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2023/860

(2023. gada 25. aprīlis),

ar ko Īstenošanas regulu (ES) 2022/128 groza un labo attiecībā uz pārredzamību, pārvaldības deklarāciju, koordinējošo struktūru, sertifikācijas struktūru un dažiem noteikumiem par ELGF un ELFLA

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2116 (2021. gada 2. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1306/2013 ([1]), un jo īpaši tās 11. panta 2. punkta pirmās daļas b) un c) punktu, 12. panta 4. punktu, 53. panta 2. punktu, 55. panta 7. punktu, 82., 92. un 100. pantu,

tā kā:

(1) Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2022/128 ([2]) ir paredzēti noteikumi par to, kā Regula (ES) 2021/2116 piemērojama attiecībā uz informācijas publicēšanu par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) labuma guvējiem ("pārredzamība").

(2) Lai atvieglotu un palielinātu plašas sabiedrības piekļuvi publicētajai informācijai par ELGF un ELFLA labuma guvējiem, informācijai, ko dalībvalstis publicē savās tīmekļvietnēs, vajadzētu būt pieejamai arī vismaz vienā no trim Komisijas darba valodām.

(3) Īstenošanas regulas (ES) 2022/128 44. pantā noteikts, ka dalībvalstīm no labuma guvējiem jāvāc informācija, kas vajadzīga to identificēšanai, attiecīgā gadījumā arī informācija par grupu. Būtu jāprecizē, ka dalībvalstij *ex post* būtu jāpublicē tikai mātesuzņēmuma nosaukums un PVN vai nodokļu maksātāja identifikācijas numurs. Tāpēc minētais pants būtu attiecīgi jālabo.

(4) Lai samazinātu administratīvo slogu dalībvalstīm, būtu jāprecizē, ka attiecībā uz visiem maksājumiem, arī maksājumiem, kas par visu 2023. finanšu gadu veikti, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 ([3]), no 2024. gada informācijas publicēšanai par ELGF un ELFLA labuma guvējiem būtu jāizmanto viena kopīga veidlapa.

(5) Ar Īstenošanas regulu (ES) 2022/128 Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 908/2014 ([4]) no 2023. gada 1. janvāra tika atcelta. Tomēr Īstenošanas regulā (ES) 2022/128 netika ņemts vērā, ka attiecībā uz izdevumiem un maksājumiem, kas līdz 2022. kalendārajam gadam (ieskaitot) radušies par atbalsta shēmām saskaņā ar Eiropas

([1]) OV L 435, 6.12.2021., 187. lpp.

([2]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/128 (2021. gada 21. decembris), ar ko nosaka noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2116 piemēro attiecībā uz maksājumu aģentūrām un citām struktūrām, finanšu pārvaldību, grāmatojumu noskaidrošanu, pārbaudēm, nodrošinājumiem un pārredzamību (OV L 20, 31.1.2022., 131. lpp.).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV L 347, 20.12.2013., 549. lpp.).

([4]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 908/2014 (2014. gada 6. augusts), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz maksājumu aģentūrām un citām struktūrām, finanšu pārvaldību, grāmatojumu noskaidrošanu, noteikumiem par pārbaudēm, nodrošinājumu un pārredzamību (OV L 255, 28.8.2014., 59. lpp.).

Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013 ([5]), attiecībā uz pasākumiem, kas līdz 2022. gada 31. decembrim īstenoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulām (ES) Nr. 228/2013 ([6]), (ES) Nr. 229/2013 ([7]), (ES) Nr. 1308/2013 ([8]) un (ES) Nr. 1144/2014 ([9]), attiecībā uz izdevumiem un maksājumiem, kas veikti par darbībām, kuras saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 īstenotas pēc 2022. gada 31. decembra un līdz minēto atbalsta shēmu beigām, un attiecībā uz lauku attīstības programmu īstenošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1305/2013 ([10]) daži noteikumi jāpiemēro arī turpmāk. Tas ir radījis juridisku vakuumu.

(6) Saglabājot Īstenošanas regulas (ES) Nr. 908/2014 59. pantu, kas piemērojams maksājumiem, kuri veikti par 2021., 2022. un 2023. finanšu gadu, Īstenošanas regulas (ES) 2022/128 VI nodaļa, kas attiecas uz pārredzamību, attiecas tikai uz maksājumiem, kas veikti, sākot no 2024. finanšu gada. Līdz ar to Īstenošanas regulā (ES) 2022/128 netika pietiekami ņemti vērā Regulas (ES) 2021/2116 104. panta pārejas noteikumi un attiecībā uz 2023. finanšu gadu radās juridisks vakuums.

(7) Ir jālabo Īstenošanas regulu (ES) 2022/128 un (ES) Nr. 908/2014 attiecīgo noteikumu tvērums un piemērošanas sākumdiena. Lai gan noteikumi par informāciju, kas jāpublicē līdz 2023. gada 31. maijam, joprojām ir tie paši, proti, noteikumi, kas paredzēti Regulas (ES) Nr. 1306/2013 111. pantā un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 908/2014 57. pantā, jaunās publicēšanas prasības attiecībā uz publicēšanas pienākumiem piemērojamas no 2024. gada 31. maija un tātad attiecināmas uz 2023. finanšu gadu.

(8) Lai uzlabotu juridisko skaidrību par informāciju, kas jāpaziņo labuma guvējiem, Īstenošanas regulas (ES) 2022/128 61. pants ir jālabo.

(9) Būtu arī jāprecizē, ka dalībvalstīm būtu jāpublicē arī informācija par maksājumiem par jauniem pasākumiem vai intervenču veidiem, kas varētu būt iespējami, pamatojoties uz turpmākiem tiesību aktiem lauksaimniecības politikas jomā, pat ja pasākums vai intervences veids vēl nav iekļauts Īstenošanas regulas (ES) 2022/128 IX pielikuma sarakstā.

(10) Lai ņemtu vērā nepieciešamību pastāvīgi piemērot dažus noteikumus attiecībā uz izdevumiem, kas radušies, un maksājumiem, kas veikti saistībā ar atbalsta shēmām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1306/2013, lai atvieglotu informācijas nosūtīšanu starp dalībvalstīm un Komisiju un lai nodrošinātu saskaņotību pārejā uz pašreizējo tiesisko regulējumu, kas piemērojams no 2023. gada 1. janvāra, dalībvalstīm būtu jāiesniedz tikai viena pārvaldības deklarācija attiecībā uz izdevumiem saskaņā ar Regulu (ES) 2021/2116, kā arī izdevumiem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1306/2013. Tāpēc Īstenošanas regulas (ES) 2022/128 I pielikums ir jālabo.

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1307/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (OV L 347, 20.12.2013., 608. lpp.).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 228/2013 (2013. gada 13. marts), ar ko ievieš īpašus pasākumus lauksaimniecības jomā attālākajiem Eiropas Savienības reģioniem un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 247/2006 (OV L 78, 20.3.2013., 23. lpp.).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 229/2013 (2013. gada 13. marts), ar ko nosaka īpašus pasākumus lauksaimniecībā par labu Egejas jūras nelielajām salām un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1405/2006 (OV L 78, 20.3.2013., 41. lpp.).

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.).

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1144/2014 (2014. gada 22. oktobris) par tādiem informācijas un veicināšanas pasākumiem attiecībā uz lauksaimniecības produktiem, ko īsteno iekšējā tirgū un trešās valstīs, un ar kuru atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 3/2008 (OV L 317, 4.11.2014., 56. lpp.).

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1305/2013 (2013. gada 17. decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (OV L 347, 20.12.2013., 487. lpp.).

(11) Īstenošanas regulas (ES) 2022/128 VIII un IX pielikumā būtu jāveic daži labojumi, lai visā tiesību aktā nodrošinātu vienotu formulējumu.

(12) Tāpēc Īstenošanas regula (ES) 2022/128 būtu attiecīgi jāgroza un jālabo.

(13) Ņemot vērā, kā šajā regulā ir paredzēti labojumi Īstenošanas regulā (ES) 2022/128, ko piemēro no 2023. gada 1. janvāra, labojumi būtu jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku no 2023. gada 1. janvāra.

(14) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Lauksaimniecības fondu komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (ES) 2022/128 58. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

"4. Šā panta 1. punktā minēto informāciju sniedz dalībvalsts oficiālajā valodā vai valodās un vienā no trim Komisijas darba valodām."

2. pants

Īstenošanas regulu (ES) 2022/128 labo šādi:

1) regulas 44. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Grupu identificēšanai izmantojamo informāciju, kas minēta šā panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, dalībvalsts saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2116 98. pantu publicē *ex post*.";

2) regulas 58. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Regulas (ES) 2021/2116 98. pantā minēto informāciju saistībā ar Regulas (ES) 2021/1060 49. panta 3. punkta pirmās daļas a), b), d) un f)–l) apakšpunktu un Regulas (ES) Nr. 1306/2013 111. pantā minēto informāciju par Regulas (ES) 2021/2116 104. panta 1. punkta otrās daļas a) apakšpunkta i)–iv) punktā minētajiem pasākumiem publicē atvērtā mašīnlasāmā formātā, piemēram, CSV vai XLXS, un tajā iekļauj šīs regulas VIII pielikumā norādīto informāciju, arī šīs regulas IX pielikumā norādītos darbības kodus un pasākumus.";

3) regulas 61. pantu aizstāj ar šādu:

"*61. pants*

Labuma guvēju informēšana

Regulas (ES) 2021/2116 99. pantā minēto informāciju labuma guvējiem sniedz, iekļaujot to pieteikuma veidlapās, kas jāaizpilda, lai saņemtu atbalstu no ELGF vai ELFLA, vai – citādā gadījumā – laikā, kad tiek vākti dati.";

4) regulas 64. panta otrās daļas a) un b) punktu aizstāj ar šādiem:

"a) minētās īstenošanas regulas 2. pantu, 3. panta 1. punkta pirmās daļas 2) apakšpunktu, 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu, 5., 6., 7. pantu, 21. līdz 25. pantu, 27., 28., 29. pantu, 30. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktu, 30. panta 2., 3. un 4. punktu, 31. līdz 40. pantu un 42. līdz 47. pantu turpina piemērot:

i) izdevumiem, kas radušies, un maksājumiem, kas veikti par atbalsta shēmām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1307/2013 attiecībā uz 2022. kalendāro gadu un pirms tā;

ii) pasākumiem, kas īstenoti līdz 2022. gada 31. decembrim saskaņā ar Regulām (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 229/2013, (ES) Nr. 1308/2013 un (ES) Nr. 1144/2014;

iii) Regulas (ES) 2021/2117 5. panta 6. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā un 5. panta 7. punktā minētajām atbalsta shēmām – attiecībā uz izdevumiem, kas radušies, un maksājumiem, kas veikti par darbībām, kuras saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 īstenotas pēc 2022. gada 31. decembra un līdz minēto atbalsta shēmu beigām; un

iv) saistībā ar ELFLA – attiecībā uz izdevumiem, kas labuma guvējiem radušies, un maksājumiem, ko maksājumu aģentūra veikusi, īstenojot lauku attīstības programmas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013;

b) minētās īstenošanas regulas 57. un 59. pantu turpina piemērot visiem maksājumiem, kuri uz Regulas (ES) Nr. 1306/2013 pamata veikti visos finanšu gados līdz 2022. gadam ieskaitot;";

5) regulas 65. panta trešās daļas c) punktu aizstāj ar šādu:

"c) 60. pantu piemēro no 2023. finanšu gada.";

6) regulas I, VIII un IX pielikumu aizstāj ar šīs regulas pielikuma tekstu.

3. pants

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Regulas 2. pantu piemēro no 2023. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2023. gada 25. aprīlī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

PIELIKUMS

"I PIELIKUMS

4. pantā minētā maksājumu aģentūras pārvaldības deklarācija

Es, apakšā parakstījies(-usies), …, maksājumu aģentūras … direktors(-e), iesniedzu šīs maksājumu aģentūras pārskatus par finanšu gadu no xx. gada 16. oktobra līdz xx+1. gada 15. oktobrim.

Pamatojoties uz savu vērtējumu un manā rīcībā esošo informāciju, kas cita starpā ietver iekšējā revīzijas dienesta darba rezultātus, apliecinu, ka:

— iesniegtie pārskati, cik man zināms, sniedz patiesu, pilnīgu un precīzu priekšstatu par izdevumiem un ieņēmumiem iepriekš minētajā finanšu gadā. Konkrētāk, visi parādi, avansi, garantijas un krājumi, kas man zināmi, ir uzrādīti šajos pārskatos, un visi ieņēmumi, kas iekasēti attiecībā uz ELGF un ELFLA, ir pienācīgi kreditēti attiecīgo fondu kontos;

— esmu ieviesis(-usi) sistēmu, kas sniedz pamatotu pārliecību:

i) ka maksājumi ir likumīgi un pareizi – attiecībā uz izdevumiem, kas radušies, un maksājumiem, kuri veikti par atbalsta shēmām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1307/2013 attiecībā uz 2022. kalendāro gadu un pirms tam, attiecībā uz pasākumiem, kas saskaņā ar Regulām (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 229/2013, (ES) Nr. 1308/2013 un (ES) Nr. 1144/2014 īstenoti līdz 2022. gada 31. decembrim; atbalsta shēmām, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2117 5. panta 6. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā un 5. panta 7. punktā, – attiecībā uz izdevumiem, kas radušies, un maksājumiem, kas veikti par darbībām, kuras saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 īstenotas pēc 2022. gada 31. decembra un līdz minēto atbalsta shēmu beigām; un saistībā ar ELFLA – attiecībā uz izdevumiem, kas labuma guvējiem radušies, un maksājumiem, ko maksājumu aģentūra veikusi, īstenojot lauku attīstības programmas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013;

ii) ka Regulas (ES) 2021/2116 9. panta 3. punkta pirmās daļas d) apakšpunkta ii) punktā minētās pārvaldības sistēmas darbojas pareizi un nodrošina, ka izdevumi ir veikti saskaņā ar minētās regulas 37. pantu;

iii) attiecībā uz Regulā (ES) 2021/2115 norādītajiem intervenču veidiem – ka ziņošanas sistēma un dati par rādītājiem ir kvalitatīvi un ticami, ka izdevumi atbilst attiecīgajai ziņojumā uzrādītajai izlaidei un ir veikti saskaņā ar piemērojamajām pārvaldības sistēmām.

Pārskatos deklarētie izdevumi tika izmantoti paredzētajam nolūkam, kā noteikts Regulā (ES) 2021/2116.

Turklāt apliecinu, ka saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2116 59. pantu ir ieviesti efektīvi un samērīgi krāpšanas apkarošanas pasākumi un ka šajos pasākumos ir ņemti vērā apzinātie riski.

Tomēr šai deklarācijai piemērojamas šādas atrunas:

Visbeidzot, apliecinu, ka man nav zināma nekāda nepieejama informācija, kas varētu kaitēt Savienības finansiālajām interesēm.

Paraksts

VIII PIELIKUMS

INFORMĀCIJA PĀRREDZAMĪBAS NOLŪKOS SASKAŅĀ AR 58. PANTU

Labuma guvēja vārds/tiesību subjekta/apvienības nosaukums	Labuma guvēja uzvārds	Ja ietilpst grupā, mātesuzņēmuma nosaukums un PVN vai nodokļa maksātāja identifikācijas numurs	Pašvaldība	Pasākuma/intervences veida/nozares kods, kā noteikts IX pielikumā	Konkrētais mērķis (1)	Sākuma datums (2)	Beigu datums (3)	Summa pa darbībām ELGF ietvaros	Kopējā ELGF summa šim labuma guvējam	Summa pa darbībām ELFLA ietvaros	Kopējā ELFLA summa šim labuma guvējam	Summa pa darbībām līdzfinansējuma ietvaros	Kopējā līdzfinansētā summa šim labuma guvējam	ELFLA summa un līdzfinansētā summa kopā	Kopējā ES summa un līdzfinansētā summa šim labuma guvējam
									50		70		40	110	160
				A kods				20							
				B kods						40		25			
				C kods				30							
				D kods						30		15			

(1) Darbības konkrētajam mērķim jāatbilst vienam vai vairākiem mērķiem, kas noteikti attiecīgajos Savienības tiesību aktos, kuri reglamentē attiecīgo darbību, kā aprakstīts IX pielikumā. Konkrētāk, Regulai (ES) 2021/2115 atbilstīgas darbības konkrētajam(-iem) mērķim(-iem) jāatbilst tās 6. pantā noteiktajiem konkrētajiem mērķiem un jāsaskan ar dalībvalsts KLP plānu. Turklāt Regulai (ES) Nr. 1305/2013, Regulai (ES) Nr. 1307/2013 un Regulai (ES) Nr. 1308/2013 atbilstīgas darbības konkrētajam(-iem) mērķim(-iem) ir jāatbilst mērķiem, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 1306/2013 110. panta 2. punktā (sīkākus norādījumus dalībvalstis var atrast Tehniskajā rokasgrāmatā par kopējās lauksaimniecības politikas uzraudzības un izvērtēšanas sistēmu 2014.–2020. gadam).

(2) Informācija par sākuma datumu attiecībā uz tiešo maksājumu intervenču veidiem, lauku attīstības intervenču veidiem saistībā ar dabas vai citiem platībatkarīgiem ierobežojumiem un platībatkarīgiem traucēkļiem, kas izriet no konkrētām obligātajām prasībām, kā arī attiecībā uz pasākumiem saskaņā ar Regulām (ES) Nr. 228/2013 un (ES) Nr. 229/2013 neattiecas, jo minētie pasākumi un intervenču veidu darbības aptver visu gadu.

(3) Informācija par beigu datumu attiecībā uz tiešo maksājumu intervenču veidiem, lauku attīstības intervenču veidiem saistībā ar dabas vai citiem platībatkarīgiem ierobežojumiem un platībatkarīgiem traucēkļiem, kas izriet no konkrētām obligātajām prasībām, kā arī attiecībā uz pasākumiem saskaņā ar Regulām (ES) Nr. 228/2013 un (ES) Nr. 229/2013 neattiecas, jo minētie pasākumi un intervenču veidu darbības aptver visu gadu.

Šādas informācijas publicēšanai:

a) izdevumi, kas radušies, un maksājumi, kas veikti par atbalsta shēmām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1307/2013 attiecībā uz 2022. kalendāro gadu un pirms tā;

b) pasākumi, kas saskaņā ar Regulām (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 229/2013, (ES) Nr. 1308/2013 un (ES) Nr. 1144/2014 īstenoti līdz 2022. gada 31. decembrim;

c) atbalsta shēmām, kas minētas Regulas (ES) 2021/2115 5. panta 6. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā un 5. panta 7. punktā, – attiecībā uz izdevumiem, kas radušies, un maksājumiem, kas veikti par darbībām, kuras saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 īstenotas pēc 2022. gada 31. decembra un līdz minēto atbalsta shēmu beigām; un

d) maksājumiem, ko maksājumu aģentūra veikusi, īstenojot lauku attīstības programmas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1305/2013;

šajā tabulā publicē tikai informāciju, kura noteikta Regulas (ES) Nr. 1306/2013 111. pantā; pārējās slejas atstāj tukšas vai marķē ar "nav piemērojams".

IX PIELIKUMS

Pasākums / intervences veids / nozare, kā norādīts 58. pantā [1]

Pasākuma/intervences veida/nozares kods	Pasākuma nosaukums/intervences veids/nozare	Pasākuma/intervences veida/nozares nolūks
	Darbības, ko īsteno kā Regulas (ES) 2021/2115 16. pantā noteiktos tiešo maksājumu intervenču veidus	
	1. ***Atsaistītais ienākumu atbalsts***	
I.1.	Ilgtspēju sekmējošais ienākumu pamatatbalsts	Ienākumu pamatatbalsts ir no ražošanas atsaistīts platībmaksājums. Mērķis ir atbalstīt lauku saimniecību ienākumu pietiekamību un saimniecību izturētspēju visā Savienībā nolūkā uzlabot uzturdrošību.
I.2.	Ilgtspēju sekmējošais pārdalošais ienākumu papildatbalsts	Ilgtspēju sekmējošais pārdalošais ienākumu papildatbalsts ir no ražošanas atsaistīts platībmaksājums. Mērķis ir uzlabot tiešo maksājumu sadalījumu, pārdalot atbalstu no lielākām uz mazākām vai vidējām lauku saimniecībām.
I.3.	Ienākumu papildatbalsts gados jauniem lauksaimniekiem	Ienākumu papildatbalsts gados jauniem lauksaimniekiem ir no ražošanas atsaistīts maksājums, kas nodrošina pastiprinātu ienākumu atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem, kuri pirmo reizi dibina lauku saimniecību. Mērķis ir modernizēt lauksaimniecības nozari, piesaistot jauniešus un uzlabojot viņu darījumdarbības attīstību.
I.4.	Klimatiskās un vidiskās shēmas	Ekoshēmas (jeb klimatiskās un vidiskās shēmas) ir no ražošanas atsaistīts maksājums. Mērķis ir ienākumu atbalstu novirzīt uz videi, klimatam un dzīvnieku labturībai labvēlīgām lauksaimniecības praksēm.
I.5.	Mazajiem lauksaimniekiem paredzēti maksājumi (28. pants)	Mazajiem lauksaimniekiem paredzēti maksājumi ir atsaistīti no ražošanas un aizstāj visus pārējos tiešos maksājumus attiecīgajiem labuma guvējiem. Mazajiem lauksaimniekiem paredzēto maksājumu nolūks ir veicināt līdzsvarotāku atbalsta sadalījumu un samazināt administratīvo slogu gan mazo summu saņēmējiem, gan vadošajām iestādēm.

	2. ***Saistītie tiešie maksājumi***	
I.6.	Saistītais ienākumu atbalsts	Saistītais ienākumu atbalsts attiecas uz maksājumiem par hektāru vai dzīvnieku saistībā ar konkrētu produkciju. Mērķis ir uzlabot atsevišķu tādu nozaru un produktu konkurētspēju, ilgtspēju un/vai kvalitāti, kas sociālu, ekonomisku vai vidisku apsvērumu dēļ ir īpaši svarīgi un saskaras ar zināmām grūtībām.
I.7.	Kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu	Kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu ir saistītais maksājums, ko piešķir par katru atbalsttiesīgas kokvilnas platības hektāru. Tā ir kokvilnas ražotāju dalībvalstīm obligāta shēma, kuras nolūks ir atbalstīt kokvilnas ražošanu reģionos, kur tā ir svarīga lauksaimniecības ekonomikai.
	Regulas (ES) Nr. 1307/2013 I pielikumā noteiktie pasākumi	
II.1.	Pamata maksājuma shēma (III sadaļas 1. nodaļas 1., 2., 3. un 5. iedaļa)	Pamata maksājuma shēma ir no ražošanas atsaistīts platībmaksājums, ko izmaksā, pamatojoties uz lauksaimniekiem piešķirtām maksājumtiesībām. Mērķis ir atbalstīt lauksaimnieku ienākumus, kas vidēji ir ievērojami zemāki par vidējiem ienākumiem pārējā ekonomikā.
II.2.	Vienotā platībmaksājuma shēma (36. pants)	Vienotā platībmaksājuma shēma ir no ražošanas atsaistīts platībmaksājums par atbalsttiesīgiem hektāriem, kurus deklarējis lauksaimnieks. Mērķis ir atbalstīt lauksaimnieku ienākumus, kas vidēji ir ievērojami zemāki par vidējiem ienākumiem pārējā ekonomikā.
II.3.	Pārdalošais maksājums (III sadaļas 2. nodaļa)	Pārdalošais maksājums ir atsaistīts platībmaksājums. Mērķis ir atbalstīt mazākas lauku saimniecības, sniedzot tām papildu atbalstu par pirmajiem hektāriem, kas deklarēti pamata maksājuma saņemšanai.
II.4.	Maksājums par klimatam un videi labvēlīgām lauksaimniecības praksēm (III sadaļas 3. nodaļa)	Zaļināšanas maksājums ir atsaistīts platībmaksājums, ko izmaksā par hektāru. Mērķis ir klimata un vides interesēs ievērot trīs lauksaimniecības prakses: kultūraugu dažādošana, ilggadīgo zālāju uzturēšana un ekoloģiski nozīmīgas platības noteikšana lauksaimniecības platībā.

II.5.	Maksājums par apgabaliem ar dabas radītiem ierobežojumiem (III sadaļas 4. nodaļa)	Maksājums par apgabaliem ar dabas radītiem ierobežojumiem ir atsaistīts platībatkarīgais maksājums, ko lauksaimniekiem piešķir papildus pamata maksājumam. Mērķis ir sniegt atbalstu lauksaimniekiem, kas atrodas apgabalos, kuros ir dabas ierobežojumi.
II.6.	Maksājums gados jaunajiem lauksaimniekiem (III sadaļas 5. nodaļa)	Maksājums gados jauniem lauksaimniekiem ir no ražošanas atsaistīts maksājums, kas nodrošina pastiprinātu ienākumu atbalstu gados jauniem lauksaimniekiem, kuri nesen pirmo reizi ir nodibinājuši lauku saimniecību. Mērķis ir veicināt jaunu saimniecisko darbību izveidi un attīstību lauksaimniecības nozarē, jo tas ir būtiski Savienības lauksaimniecības nozares konkurētspējai.
II.7.	Brīvprātīgs saistītais atbalsts (IV sadaļas 1. nodaļa)	Brīvprātīgais saistītais atbalsts attiecas uz maksājumiem par hektāru vai dzīvnieku saistībā ar konkrētu produkciju. Mērķis ir uzlabot tādu nozaru konkurētspēju un ilgtspēju, kas ekonomisku, sociālu vai vidisku apsvērumu dēļ ir īpaši svarīgas un saskaras ar zināmām grūtībām.
II.8.	Kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu (IV sadaļas 2. nodaļa)	Kultūratkarīgais maksājums par kokvilnu ir saistītais maksājums, ko piešķir par katru atbalsttiesīgas kokvilnas platības hektāru. Tā ir kokvilnas ražotāju dalībvalstīm obligāta shēma, kuras nolūks ir atbalstīt kokvilnas ražošanu reģionos, kur tā ir svarīga lauksaimniecības ekonomikai.
II.9.	Mazo lauksaimnieku atbalsta shēma (V sadaļa)	Mazo lauksaimnieku atbalsta shēma ir atsaistīta no ražošanas un aizstāj visus pārējos tiešos maksājumus attiecīgajiem labuma guvējiem. Mērķis ir veicināt līdzsvarotāku atbalsta sadalījumu un samazināt administratīvo slogu gan mazo summu saņēmējiem, gan vadošajām iestādēm.
II.10.	**Regulas (EK) Nr. 73/2009** [2]**I pielikumā noteiktie pasākumi**	**Šo tiešo maksājumu mērķis ir atsaistīt atbalstu no kultūraugu un lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanas, lai uzlabotu ienākumu atbalstu lauksaimniekiem.**

	Darbības, ko īsteno kā Regulas (ES) 2021/2115 42. pantā noteiktās nozariskās intervences	
III.1.	Augļu un dārzeņu nozarē (49.–53. pants)	Mērķis ir augļu un dārzeņu nozarē atbalstīt produkcijas piedāvājuma koncentrāciju, konkurētspēju un ilgtspēju. To veic ar tādu ražotāju organizāciju vai to apvienību starpniecību, kas atzītas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 un īsteno darbības programmas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/2115. Labuma guvēji ir ražotāju organizācijas un to apvienības. Programmu ilgums ir no 3 līdz 7 gadiem, un to pārvaldība balstās uz finanšu gadu. Dalībvalstīm ir jāapstiprina katra atsevišķā programma.
III.2.	Biškopības produktu nozarē (54., 55. un 56. pants)	Mērķis ir atbalstīt biškopjus, biškopības produktu kvalitāti un tirgu.
III.3.	Vīna nozarē (57.–60. pants)	Mērķis ir atbalstīt vīna nozares konkurētspēju un ilgtspēju. Dalībvalstis īsteno programmas valsts līmenī kā daļu no stratēģiskā plāna, un to pārvaldība balstās uz finanšu gadu. Labuma guvēji ir vīnkopji, kā arī vīndarības un vīna tirdzniecības operatori vai to apvienības/ organizācijas. Darbības, kas jāapstiprina dalībvalstīm, var būt ikgada vai daudzgadu darbības.
III.4.	Apiņu nozarē (61. un 62. pants)	Mērķis ir apiņu nozarē atbalstīt produkcijas piedāvājuma koncentrāciju, konkurētspēju un ilgtspēju ar tādu ražotāju organizāciju vai to apvienību starpniecību, kas atzītas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 un īsteno darbības programmas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/2115. Labuma guvēji ir ražotāju organizācijas un to apvienības. Programmu ilgums ir no 3 līdz 7 gadiem, un to pārvaldība balstās uz finanšu gadu. Dalībvalstīm ir jāapstiprina katra atsevišķā programma.
III.5.	Olīveļļas un galda olīvu nozarē (63., 64. un 65. pants)	Mērķis ir olīveļļas un galda olīvu nozarē atbalstīt produkcijas piedāvājuma koncentrāciju, konkurētspēju un ilgtspēju ar tādu ražotāju organizāciju vai to apvienību starpniecību, kas atzītas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013 un īsteno darbības programmas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/2115. Labuma guvēji ir ražotāju organizācijas un to apvienības. Programmu ilgums ir no 3 līdz 7 gadiem, un to pārvaldība balstās uz finanšu gadu. Dalībvalstīm ir jāapstiprina katra atsevišķā programma.

III.6.	Citās nozarēs, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1308/2013 1. panta 2. punkta a)–h), k), m), o)–t) un w) apakšpunktā, un nozarēs, kas attiecas uz Regulas (ES) 2021/2115 XIII pielikumā uzskaitītajiem produktiem (66., 67. un 68. pants)	Mērķis ir attiecīgajās nozarēs atbalstīt produkcijas piedāvājuma koncentrāciju, konkurētspēju un ilgtspēju ar tādu ražotāju organizāciju vai to apvienību starpniecību, kas atzītas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013, kā arī ar dalībvalstu pagaidu kārtā atzītu ražotāju grupu starpniecību, kuras īsteno darbības programmas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/2115. Labuma guvēji ir ražotāju organizācijas, to apvienības vai ražotāju grupas. Programmu ilgums ir no 3 līdz 7 gadiem, un to pārvaldība balstās uz finanšu gadu. Dalībvalstīm ir jāapstiprina katra atsevišķā programma.
	Regulā (ES) Nr. 1308/2013 noteiktie pasākumi	
IV.1.	Valsts intervence (I nodaļas 2. iedaļa)	Ja konkrētu lauksaimniecības produktu tirgus cenas kļūst zemākas par iepriekš noteiktu cenu līmeni, dalībvalstu publiskā sektora iestādes tirgus stabilizācijas nolūkos drīkst iejaukties un iepirkt piegāžu pārpalikumus, kurus var uzglabāt, līdz tirgus cena pieaug. Publiskojamie subjekti ir tie, kas gūst labumu no atbalsta, citiem vārdiem sakot, subjekti, no kuriem produkts ticis iepirkts.
IV.2.	Atbalsts privātai uzglabāšanai (I nodaļas 3. iedaļa)	Piešķirtā atbalsta mērķis ir, palīdzot segt privātās uzglabāšanas izmaksas, īslaicīgi atbalstīt konkrētu produktu ražotājus.
IV.3.	ES skolu apgādes programma, programmas skolu apgādei ar augļiem un pienu (II nodaļas 1. iedaļa)	Sniegtā atbalsta mērķis ir atbalstīt lauksaimniecības produktu izplatīšanu pirmsskolas izglītības iestādēs, pamatskolās un vidusskolās nolūkā palielināt augļu, dārzeņu un piena patēriņu bērnu uzturā un uzlabot bērnu ēšanas paradumus.
IV.4.	Ārkārtas pasākumi (I nodaļas 1., 2. un 3. iedaļa)	Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 219. panta 1. punktu, 220. panta 1. punktu un 221. panta 1. un 2. punktu piešķirto ārkārtas pasākumu mērķis ir atbalstīt lauksaimniecības tirgus saskaņā ar Regulas (ES) 2021/2116 5. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

IV.5.	Atbalsts augļu un dārzeņu nozarē (II nodaļas 3. iedaļa)	Audzētāji tiek rosināti pievienoties ražotāju organizācijām. Tās saņem atbalstu tādu darbības programmu īstenošanai, kas balstās uz nacionālo stratēģiju. Piešķirtā atbalsta mērķis ir arī mazināt no krīzēm izrietošās ienākumu svārstības. Atbalsts tiek sniegts darbības programmu satvarā veiktiem krīžu novēršanas/pārvarēšanas pasākumiem, tādiem kā produktu izņemšana no tirgus, ražas priekšlaicīga novākšana/ražas nenovākšana, noieta veicināšanas/saziņas rīki, apmācība, ražas apdrošināšana, palīdzība nodrošināt bankas aizdevumus un segt kopfondu (lauksaimniekiem piederošu stabilizācijas fondu) izveidošanas administratīvās izmaksas.
IV.6.	Atbalsts vīna nozarē (II nodaļas 4. iedaļa)	Dažādu veidu piešķirtā atbalsta mērķis ir nodrošināt tirgus līdzsvaru un palielināt Savienības vīna konkurētspēju: atbalsts vīna popularizēšanai trešo valstu tirgos, informēšanai par atbildīgu vīna patēriņu un Savienības aizsargātu cilmes vietas nosaukumu (ACVN) un aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu (AĢIN) sistēmu; līdzfinansējums, kas palīdz segt izmaksas par vīna dārzu pārstrukturēšanu un pārveidošanu, par ieguldījumiem vīna darītavās un tirdzniecības telpās, kā arī par inovāciju; atbalsts priekšlaicīgai ražas novākšanai, kopfondiem, ražas apdrošināšanai un blakusproduktu destilācijai.
IV.7.	Atbalsts olīveļļas un galda olīvu nozarē (II nodaļas 2. iedaļa)	Atbalstu piešķir trīsgadu darba programmām, kas ražotāju organizācijām, ražotāju organizāciju apvienībām vai starpnozaru organizācijām jāizstrādā vienā vai vairākās šādās jomās: tirgus uzraudzība un pārvaldība olīveļļas un galda olīvu nozarē; olīvu audzēšanas vidiskās ietekmes uzlabošana; olīvu audzēšanas konkurētspējas uzlabošana ar modernizācijas starpniecību; olīveļļas un galda olīvu produkcijas kvalitātes uzlabošana; olīveļļas un galda olīvu izsekojamības sistēma, sertifikācija un kvalitātes aizsardzība; informācijas izplatīšana par pasākumiem, ko ražotāju organizācijas, ražotāju organizāciju apvienības un starpnozaru organizācijas veikušas, lai uzlabotu olīveļļas un galda olīvu kvalitāti.

IV.8.	Atbalsts biškopības nozarē (II nodaļas 5. iedaļa)	Piešķirtā atbalsta mērķis ir ar biškopības programmu palīdzību atbalstīt šo nozari un uzlabot biškopības produktu ražošanu un tirdzniecību.
IV.9.	Atbalsts apiņu nozarē (II nodaļas 6. iedaļa)	Atbalstu piešķir apiņu ražotāju organizācijām.
	Darbības, ko īsteno kā Regulas (ES) 2021/2115 69. pantā noteiktos lauku attīstības intervenču veidus	
V.1.	Vides, klimata un citas pārvaldības saistības	Piešķirtā atbalsta mērķis ir kompensēt lauksaimniekiem, meža īpašniekiem un citiem zemes apsaimniekotājiem papildu izmaksas un negūtos ienākumus, kas saistīti ar brīvprātīgām vides, klimata un citām pārvaldības saistībām, kuras pārsniedz obligātos standartus un veicina KLP konkrēto mērķu sasniegšanu, īpaši vides, klimata un dzīvnieku labturības jomā.
V.2.	Dabas vai citi platībatkarīgie ierobežojumi	Piešķirtā atbalsta mērķis ir pilnībā vai daļēji kompensēt lauksaimniekiem papildu izmaksas un negūtos ienākumus, kas saistīti ar dabas vai citiem platībatkarīgajiem ierobežojumiem attiecīgajā apgabalā, piemēram, kalnu apgabalos.
V.3.	Platībatkarīgi traucēkļi, kas izriet no noteiktām obligātajām prasībām	Piešķirtā atbalsta mērķis ir pilnībā vai daļēji kompensēt lauksaimniekiem, meža īpašniekiem un citiem zemes apsaimniekotājiem papildu izmaksas un negūtos ienākumus, kas saistīti ar konkrētiem platībatkarīgiem traucēkļiem attiecīgajā apgabalā un kas ir *Natura 2000* direktīvu (Padomes Direktīva 92/43/EEK ([3]) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK ([4])) vai – attiecībā uz lauksaimniecības platībām – Ūdens pamatdirektīvas (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK ([5])) prasību īstenošanas rezultāts.
V.4.	Investīcijas, to vidū investīcijas apūdeņošanā	Piešķirtā atbalsta mērķis ir atbalstīt investīcijas materiālos vai nemateriālos aktīvos, to vidū investīcijas apūdeņošanā, kas palīdz sasniegt vienu vai vairākus KLP konkrētos mērķus.

V.5.	Gados jaunu lauksaimnieku, jaunpienācēju un lauku jaunuzņēmumu darījumdarbības uzsākšana	Piešķirtā atbalsta mērķis ir atbalstīt gados jaunu lauksaimnieku, jaunpienācēju un, ievērojot konkrētus nosacījumus, lauku jaunuzņēmumu darījumdarbības uzsākšanu nolūkā veicināt viena vai vairāku KLP konkrēto mērķu sasniegšanu.
V.6.	Riska pārvaldības instrumenti	Piešķirtā atbalsta mērķis ir veicināt riska pārvaldības instrumentus, kas palīdz lauksaimniekiem pārvaldīt ar lauksaimniecisko darbību saistītos ražošanas un ienākumu riskus, kuri ir ārpus lauksaimnieku kontroles.
V.7.	Sadarbība	Piešķirtā atbalsta mērķis ir atbalstīt sadarbību nolūkā veicināt viena vai vairāku KLP konkrēto mērķu sasniegšanu. Tas ietver sadarbības atbalstu nolūkā: a) sagatavot un īstenot Eiropas inovācijas partnerības "Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja" darbības grupas darbības; b) sagatavot un īstenot *LEADER*; c) veicināt un atbalstīt Savienības un valsts atzītas kvalitātes shēmas un to, lai lauksaimnieki tās izmantotu; d) atbalstīt ražotāju grupas, ražotāju organizācijas vai starpnozaru organizācijas; e) sagatavot un īstenot Viedo ciematu stratēģijas; f) atbalstīt citus sadarbības veidus.
V.8.	Zināšanu apmaiņa un informācijas izplatīšana	Piešķirtā atbalsta mērķis ir atbalstīt zināšanu apmaiņas un informatīvos pasākumus, kas veicina viena vai vairāku KLP konkrēto mērķu sasniegšanu, īpaši pievēršoties dabas, vides un klimata aizsardzībai, to vidū vides izglītības un izpratnes veicināšanas darbībām un lauku uzņēmumu un kopienu attīstībai. Šādas darbības var ietvert darbības, kas veicina inovāciju, apmācību un konsultācijas, kā arī zināšanu un informācijas apmaiņu un izplatīšanu.

	Regulas (ES) Nr. 1305/2013 III sadaļas I nodaļā noteiktie pasākumi	
VI.1.	Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi (14. pants)	Šis pasākums attiecas uz apmācību un cita veida darbībām, piemēram, darbsemināriem, padomdošanu, demonstrējumu pasākumiem, informācijas pasākumiem, lauku saimniecību un mežu pieredzes apmaiņas un apmeklējumu īstermiņa shēmām. Mērķis ir uzlabot lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē iesaistīto personu, zemes apsaimniekotāju un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU), kas darbojas lauku apvidos, cilvēkpotenciālu.
VI.2.	Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi (15. pants)	Šā pasākuma mērķis ir, izmantojot konsultāciju pakalpojumus, kā arī izveidojot konsultāciju, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumus, uzlabot lauku saimniecību, meža saimniecību un lauku apvidu MVU ilgtspējīgu pārvaldību un ekonomisko un vidisko sniegumu. Tas veicina arī konsultantu apmācību.
VI.3.	Lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmas (16. pants)	Šā pasākuma mērķis ir atbalstīt visus jaunos Savienības, valstu un brīvprātīgo kvalitātes shēmu dalībniekus. Tiecoties uzlabot patērētāju zināšanas par tādu produktu esību un specifiku, kas ražoti saskaņā ar minētajām Savienības un valstu kvalitātes shēmām, atbalsts var segt arī informācijas un noieta veicināšanas pasākumu izmaksas.
VI.4.	Ieguldījumi materiālajos aktīvos (17. pants)	Šā pasākuma mērķis ir uzlabot lauku saimniecību un lauku uzņēmumu darbības ekonomisko un vidisko sniegumu, palielināt lauksaimniecības produktu tirdzniecības un pārstrādes nozares efektivitāti, nodrošināt lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstībai vajadzīgo infrastruktūru un atbalstīt neienesīgus ieguldījumus, kas nepieciešami vidisko mērķu sasniegšanai.
VI.5.	Dabas katastrofās cietušā lauksaimnieciskās ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana (18. pants)	Šā pasākuma mērķis ir uzlabot lauku saimniecību un lauku uzņēmumu darbības ekonomisko un vidisko sniegumu, palielināt lauksaimniecības produktu tirdzniecības un pārstrādes nozares efektivitāti, nodrošināt lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstībai vajadzīgo infrastruktūru un atbalstīt neienesīgus ieguldījumus, kas nepieciešami vidisko mērķu sasniegšanai.

VI.6.	Lauku saimniecību un darījumdarbības attīstība (19. pants)	Šā pasākuma mērķis ir atbalstīt jaunu dzīvotspējīgu saimniecisko darbību uzsākšanu un attīstīšanu (piemēram, jaunas saimniecības, kuras vada gados jauni lauksaimnieki, jauni uzņēmumi lauku apvidos) vai mazu lauku saimniecību attīstību. Atbalstu piešķir arī jauniem vai esošiem uzņēmumiem, kuri veic ieguldījumus nelauksaimnieciskās darbībās vai izveido nelauksaimnieciskas darbības, kas ir svarīgas lauku apvidu un visu to lauksaimnieku attīstībai un konkurētspējai, kuri dažādo savas lauksaimnieciskās darbības. Pasākums paredz maksājumus arī lauksaimniekiem, kuri ir tiesīgi pretendēt uz atbalstu saskaņā ar mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu un neatgriezeniski nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam.
VI.7.	Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos (20. pants)	Šā pasākuma mērķis ir atbalstīt darbības, kas veicina lauku apvidu izaugsmi un vidisko un sociālekonomisko ilgtspēju, jo īpaši attīstot vietējo infrastruktūru (to vidū platjoslas, atjaunojamo energoresursu un sociālo infrastruktūru) un vietējos pamatpakalpojumus, kā arī atjaunojot ciematus un veicot pasākumus, kuru mērķis ir atjaunot un pilnveidot kultūras un dabas mantojumu. Šis pasākums atbalsta arī darbību pārvietošanu un objektu pārveidošanu ar mērķi uzlabot dzīves kvalitāti vai apdzīvotās vietas vidisko sniegumu.
VI.8.	Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā (21. pants; 22.–26. pants)	Šā pasākuma mērķis ir veicināt ieguldījumus kokaugiem klātas zemes izveidē, meža aizsardzībā, mežsaimniecības, mežsaimniecības tehnoloģiju un meža produktu inovācijās, lai tādā veidā uzlabotu lauku apvidu izaugsmes potenciālu.
VI.9.	Apmežošana un kokaugiem klātas zemes izveide (22. pants)	Šā apakšpasākuma mērķis ir sniegt atbalstu apmežošanas darbībām un kokaugiem klātas zemes ierīkošanai gan lauksaimniecības zemē, gan lauksaimniecībā neizmantojamā zemē.
VI.10.	Agromežsaimniecības sistēmu ierīkošana, reģenerācija vai renovācija (23. pants)	Šā apakšpasākuma mērķis ir atbalstīt tādu agromežsaimniecības sistēmu un prakšu izveidi, kurās daudzgadīgu kokaugu audzēšana tiek apzināti apvienota ar kultūraugu audzēšanu un/vai dzīvnieku turēšanu vienā un tajā pašā zemes vienībā.

VI.11.	Profilakse un atjaunošana pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi (24. pants)	Šā apakšpasākuma mērķis ir mežsaimniecības potenciāla profilakse un tā atjaunošana (tīrīšana un vēlreizēja apstādīšana) pēc meža ugunsgrēkiem, citām dabas katastrofām, to vidū kaitīgo organismu savairošanās gadījumiem un slimību uzliesmojumiem, kā arī ar klimata pārmaiņām saistītiem apdraudējumiem.
VI.12.	Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai (25. pants)	Šā apakšpasākuma mērķis ir atbalstīt darbības, kas uzlabo meža vidisko vērtību, sekmē mežu pielāgošanos klimata pārmaiņām un to devumu klimata pārmaiņu mīkstināšanā, nodrošina ekosistēmas pakalpojumus un uzlabo meža estētisko vērtību. Būtu jānodrošina meža vidiskās vērtības pieaugums.
VI.13.	Ieguldījumi mežsaimniecības tehnoloģijās, meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā (26. pants)	Šā apakšpasākuma mērķis ir sniegt atbalstu ieguldījumiem tehnikā un/vai aprīkojumā, kas saistīts ar koksnes ieguvi, sagarumošanu, mobilizēšanu un apstrādi pirms rūpnieciskas sazāģēšanas. Galvenais šā apakšpasākuma mērķis ir uzlabot mežu ekonomisko vērtību.
VI.14.	Ražotāju grupu un organizāciju izveide (27. pants)	Šā pasākuma mērķis, jo īpaši pirmajos gados, kad rodas papildu izmaksas, ir atbalstīt ražotāju grupu un organizāciju izveidi, lai kopīgi risinātu problēmas tirgū un stiprinātu spēju aizstāvēt savas intereses attiecībā uz ražošanu un tirdzniecību, to vidū vietējos tirgos.
VI.15.	Agrovide un klimats (28. pants)	Šā pasākuma mērķis ir mudināt zemes apsaimniekotājus izmantot saimniekošanas prakses, kas palīdz aizsargāt vidi, ainavu, dabas resursus, mīkstināt klimata pārmaiņas un pielāgoties tām. Tas var attiekties ne tikai uz videi labvēlīgiem lauksaimnieciskās prakses uzlabojumiem, bet arī uz pašreizējo labvēlīgo prakšu uzturēšanu.
VI.16.	Bioloģiskā lauksaimniecība (29. pants)	Šā pasākuma mērķis ir galvenokārt vērsts uz atbalstu pārejai uz bioloģiskās lauksaimniecības praksēm un metodēm un/vai to saglabāšanai nolūkā mudināt lauksaimniekus iesaistīties šādās shēmās, tādējādi atsaucoties uz sabiedrības pieprasījumu izmantot videi nekaitīgas lauksaimniecības prakses.

VI.17.	*Natura 2000* un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi (30. pants)	Šā pasākuma mērķis ir sniegt kompensējošu atbalstu labuma guvējiem, kas saskaras ar konkrētiem traucēkļiem, kuri specifisku obligāto prasību dēļ izriet no Direktīvas 92/43/EEK, 2009/147/EK un 2000/60/EK īstenošanas attiecīgajos apgabalos, salīdzinājumā ar lauksaimnieku un mežsaimnieku stāvokli citos apgabalos, kuros šādi traucēkļi nav vērojami.
VI.18.	Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi (31. pants)	Šā pasākuma mērķis ir sniegt atbalstu labuma guvējiem, kas saskaras ar konkrētiem ierobežojumiem, kuri saistīti ar atrašanos kalnu apgabalos vai citos apgabalos ar ievērojamiem dabas radītiem ierobežojumiem vai specifiskiem ierobežojumiem.
VI.19.	Dzīvnieku labturība (33. pants)	Šā pasākuma mērķis ir paredzēt maksājumus lauksaimniekiem, kuri brīvprātīgi apņemas veikt darbības, kas ietver vienas vai vairākas dzīvnieku labturības saistības.
VI.20.	Meža vides un klimata pakalpojumi un meža saglabāšana (34. pants)	Šā pasākuma mērķis ir reaģēt uz nepieciešamību veicināt ilgtspējīgu meža un kokaugiem klātas zemes apsaimniekošanu un uzlabošanu, to vidū biodaudzveidības, ūdens un augsnes resursu saglabāšanu un uzlabošanu, cīņu pret klimata pārmaiņām, kā arī nepieciešamību saglabāt meža ģenētiskos resursus, to vidū izveidot dažādas meža koku sugu varietātes, lai pielāgotos specifiskiem vietējiem apstākļiem.
VI.21.	Sadarbība (35. pants)	Ar šo pasākumu veicina sadarbības veidus, kuri ietver vismaz divus subjektus un kuru mērķi (citstarp) ir izstrādāt/attīstīt: izmēģinājuma projektus; jaunus produktus, prakses, procesus un tehnoloģijas lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē; tūrisma pakalpojumus; īsas piegādes ķēdes un vietējos tirgus; vienotus projektus/prakses, kas attiecas uz vidi/klimata pārmaiņām; biomasas ilgtspējīgai nodrošināšanai paredzētus projektus; ar *LEADER* nesaistītas vietējās attīstības stratēģijas; meža apsaimniekošanas plānus, un pievērsties "sociālās lauksaimniecības" darbībām.

VI.22.	Riska pārvaldība (36. pants)	Šis pasākums ir jauns riska pārvaldības rīks un paplašina pašreizējās iespējas ar dalībvalstu valsts tiešo maksājumu līdzekļiem atbalstīt apdrošināšanu un kopfondus, lai palīdzētu lauksaimniekiem, kas ir pakļauti aizvien pieaugošiem ekonomiskiem un vidiskiem riskiem. Ar šo pasākumu ievieš arī ienākumu stabilizācijas instrumentu, kas izmantojams, lai piešķirtu kompensācijas lauksaimniekiem, kuru ienākumi ir stipri samazinājušies.
VI.22a.	Ārkārtas pagaidu atbalsts lauksaimniekiem un MVU, kurus sevišķi skārusi Covid-19 krīze (39. b pants)	Šā pasākuma mērķis ir sniegt lauksaimniekiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) pagaidu atbalstu Covid-19 krīzes dēļ.
VI.22b.	Ārkārtas pagaidu atbalsts lauksaimniekiem un MVU, kurus īpaši skāris Krievijas iebrukums Ukrainā (39.c pants)	Šā pasākuma mērķis ir sniegt lauksaimniekiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) pagaidu atbalstu saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā.
VI.23.	Horvātijas valsts papildu tiešo maksājumu finansēšana (40. pants)	Šā pasākuma mērķis ir lauksaimniekiem, kuriem ir tiesības saņemt valsts papildu tiešos maksājumus Horvātijā, nodrošināt papildinošu maksājumu saskaņā ar ELFLA.
VI.24.	Atbalsts *LEADER* vietējai attīstībai (sabiedrības virzīta vietējā attīstība) (Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ([6]) 35. pants)	Šā pasākuma mērķis ir apakšreģionālā (vietējā) līmenī saglabāt *LEADER* kā integrētu teritoriālās attīstības rīku, kurš sniedz tiešu atbalstu lauku apvidu līdzsvarotā teritoriālā attīstībā, kas ir viens no lauku attīstības politikas vispārējiem mērķiem.
VI.25.	Tehniskā palīdzība (51.–54. pants)	Šā pasākuma mērķis ir dalībvalstīm piešķirt iespēju sniegt tehnisko palīdzību nolūkā atbalstīt darbības, kas palīdz veidot administratīvās spējas, kuras saistītas ar Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI) pārvaldību. Šīs darbības var būt paredzētas lauku attīstības programmu sagatavošanai, pārvaldībai, uzraudzībai, izvērtēšanai, informācijai un komunikācijai, tīklošanai, sūdzību izskatīšanai un kontrolei un revīzijai.

VII.1.	**Regulā (ES) Nr. 228/2013 paredzētie pasākumi**	*POSEI* pasākumi ir īpašas lauksaimniecības shēmas, kuru mērķis ir ņemt vērā tālāko reģionu ierobežojumus, kā paredzēts Līguma 349. pantā. To veido divi galvenie elementi: īpašais piegādes režīms un pasākumi, kas atbalsta vietējo ražošanu. Shēmas mērķi ir mazināt pirmās nepieciešamības preču piegādes papildu izmaksas, ko rada šo reģionu nošķirtība (atbalsts produktiem no Savienības un trešo valstu produktu atbrīvojums no ievedmuitas), un atbalstīt vietējās lauksaimniecības nozares attīstību (tiešie maksājumi un tirgus pasākumi). Ar *POSEI* ir iespējams finansēt arī augu veselības programmas.
VIII.1.	**Regulā (ES) Nr. 229/2013 paredzētie pasākumi**	Egejas jūras nelielajām salām piemērojamais režīms ir līdzīgs *POSEI*, bet Līgumā tam nav tāda paša juridiskā pamata, un tas darbojas mazākā mērogā nekā *POSEI*. Tas ietver gan īpašo piegādes režīmu (attiecas tikai uz atbalstu produktiem no Savienības), gan pasākumus, kas atbalsta vietējās lauksaimnieciskās darbības un ko veido papildu maksājumi par īpaši noteiktiem vietējiem produktiem.
IX.1.	**Informācijas un veicināšanas pasākumi, kas noteikti Regulā (ES) Nr. 1144/2014**	Regulā (ES) Nr. 1144/2014 minētos informācijas un veicināšanas pasākumus, ko iekšējā tirgū vai trešās valstīs veic attiecībā uz lauksaimniecības produktiem un konkrētiem pārtikas produktiem, kuri ražoti uz lauksaimniecības produktu bāzes, var pilnībā vai daļēji finansēt no Savienības budžeta, ievērojot minētajā regulā paredzētos nosacījumus. Šos pasākumus īsteno informācijas un veicināšanas programmu veidā.

([1]) Un papildu atbalsta pasākumi, kas tiks pieņemti saskaņā ar Līguma 39. panta 2. punktu un/vai Regulu (ES) Nr. 1308/2013.

([2]) Padomes Regula (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV L 30, 31.1.2009., 16. lpp.).

([3]) Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu un savvaļas floras un faunas aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).”